

میزگرد توهین به ادیان از منظر حقوق بین الملل بشر جمعه ۲۷ اردیبهشت ۱۳۸۷

میزگرد علمی «نقد و بررسی توهین به ادیان از منظر حقوق بین الملل بشر» با حضور چهار تن از حقوقدانان در سرای بین الملل نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از سوی کمیسیون حقوق بشر اسلامی برگزار شد.

به گزارش خبرنگار حقوقی ایسنا، حجت الاسلام والمسلمین دکتر رحیم نوبهار، عضو هیأت علمی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی به عنوان اولین سخنران این میزگرد با طرح این سوال که «آیا اسلام تنها برای ادیان ابراهیمی و پیامبران آنها احترام قائل است یا برای تمام ادیان و پیشوایان آنها؟» تصریح کرد: آنچه مسلم است دین اسلام برای پیشوایان ادیان دیگر احترام قائل است و احترام همه ادیان به یک معنا نزد اسلام یکسان مدنظر قرار می گیرد. از سوی دیگر همواره این چالش در دیدگاه های اسلامی وجود داشته که موضع اسلام در برابر ادیان غیر ابراهیمی چیست؟ به عقیده من آنچه در آموزه های حقوق بشری تحت عنوان احترام و مدارا مطرح می شود، تنها ناظر به ادیان ابراهیمی نیست و باید مقداری با الهام از مبانی و اصول اسلامی، دید خود را در این زمینه فراتر ببریم.

وی با تاکید بر لزوم توسعه مسأله ای احترام به پیامبران و پیشوایان همه ادیان، افزود: البته بحث "صدق" و "حقانیت" و تلاش برای رسیدن به باورهای حق در اسلام بسیار جدی است. ولی مقوله ای صدق و حق باوری، منافاتی با احترام به پیروان ادیان مختلف ندارد؛ به عبارت دیگر مسأله صدق و حقانیت یک مسأله است و احترام به ادیان و عقاید دیگران، مسأله ای دیگر.

این حقوقدان با تقسیم بندی انواع حق به حقوق مطلق و مقید خاطرنشان کرد: حق های مطلق مانند اصل ممنوعیت شکنجه به دلیل ماهیت شان، قیدی را بر نمی تابند؛ اما برخی حقوق مانند حق آزادی بیان، جزو حقوق مقید هستند. به عنوان مثال بحث احترام به حیثیت و حرمت دیگران، حفظ امنیت ملی و سلامت اخلاق عمومی از جمله قیودی هستند که حق آزادی بیان را مقید می کنند.

نوبهار با اشاره به ماده ۲۰ میثاق حقوق مدنی و سیاسی، بیانات نفرت انگیز در مورد عقاید دیگران را تحت هیچ عنوانی جایز ندانست و اظهار داشت: اتوهین به مقدسات و محترمت ادیان نه با آموزه های اسلامی سازگاری دارد و نه با حقوق بشر؛ لذا کسی که به ادبیات توهین در قالب ساخت فیلم یا ترسیم کاریکاتور دامن می زند، نمی تواند خود را مروج آموزه های حقوق بشری بداند.

عضو هیات علمی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی با اشاره به مفهوم مدارا گفت: از مضامین اعلامیه و قطعنامه های مربوط درباره مدارا بر نمی آید که مدارا به معنای توهین دیگران به یک دین، و تحمل این توهین از سوی پیروان آن دین باشد؛ بلکه اصولاً عقاید پیروان ادیان دیگر در این مفهوم باید به رسمیت شناخته شده و مورد احترام قرار گیرد.

نوبهار در مورد نحوه برخورد با اهانت ها ابراز عقیده کرد: برخورد با چنین پدیده هایی باید معقول و ریشه ای باشد. به این صورت که اولاً تلاش شود چهره ی نامطلوبی که از پیامبر رحمت و اسلام رحمانی ساخته شده با عمل و اندیشه ما اصلاح شود تا اگر فیلمی هم برخلاف آن ساخته شد بی تاثیر باشد و ثانیاً برخورد با چنین اقدامات موهنی نباید محدود به موضع گیری های دولت ها باشد بلکه باید این امر به حوزه عمومی جدا از دولت ها تعمیم یافته و مسلمان ها از سراسر جهان اسلام از هر قشری اعم از هنرمندان، نخبگان، روزنامه نگاران و... با جامعه ی جهانی در این زمینه به گفت و گو بنشینند.

وی اضافه کرد: در اینجا است که زمینه سازی برای رشد نهادهای مدنی در کشورهای اسلامی برای مقابله با چنین اهانت هایی، احساس می شود تا با تشکیل این نهادها، خود مسلمان ها اولین گام را در این زمینه بردارند و از پیشقراولان این حرکت باشند.